

Siła Bezsilnych z rewizytą

Konferencja międzynarodowa
23-24 października 2014
Willa Decjusza
Kraków

Rok 1989 był wyjątkowy zarówno dla Europy, jak i całego świata przynosząc zmiany, których skutki widoczne są po dziś dzień na wielu kontynentach. Był to rok, w którym narody Europy Środkowo-Wschodniej obaliły sowieckie imperium i zaczęły żyć w wolnym świecie, Frederik Willem de Klerk został prezydentem RPA i doprowadził do likwidacji systemu apartheidu w Afryce, chińscy studenci manifestujący na Placu Niebiańskiego Spokoju wprowadzili, chyba jednak przypadkowo, swój kraj na kompletnie nową ścieżkę rozwoju, a upadające dyktatury wojskowe i autorytarne rządy w Ameryce Łacińskiej zastępowane były przez rządy wyłonione w wolnych wyborach parlamentarnych.

Był to także rok, w którym nieznanym szerokiej publiczności brytyjski naukowiec, Tim Berners-Lee, opracował podstawy ogólnoświatowej sieci www.

25 lat później możemy spojrzeć na proces zmian w Europie z wielu perspektyw. Możemy omawiać schedę po wydarzeniach 1989 roku, obserwować niepożądane tendencje w rozwoju demokracji i krytykować fakt, że na całym kontynencie ultra-prawicowe partie „tańczą do melodii Kalinki”, czy też wyrażać ubolewanie z powodu migracji ekonomicznych na obszarze Unii Europejskiej. Możemy także krytykować i obawiać się dwuznacznej natury Internetu, który stał się doskonałym instrumentem globalnej inwigilacji.

Pierwszy, najprostszy przykład niepożądanych zmian pochodzi z tych krajów europejskich, w których populizm, nieprzestrzeganie zasad demokracji i ograniczanie wolności obywatelskich przez prawicowe rządy, podważa nie tylko ich demokratyczną legitymację, ale i sens członkostwa tych krajów w Unii Europejskiej. Naruszanie wolności obywatelskich nie jest jednak europejską specjalnością. Ograniczenia wolności, zwłaszcza w krajach muzułmańskich oraz w Indiach są wręcz niewyobrażalne, a „polowania” na ateistów czy osoby innych wyznań stają się, obok golfa, nowym sportem narodowym. Idąc dalej na wschód, dostajemy się do Chin, imperium najpotężniejszej cenzury Internetu na świecie. Jej skuteczność jednak zawodzi i do opinii publicznej na całym świecie przeciekają informacje o setkach tysięcy masowych protestów przeciwko polityce „pokojowego rozwoju”. Problemy z wolnością obywatelską są ciągle na agendzie w Wenezueli, Hondurasie, Kolumbii i Argentynie świadcząc, że Ameryka Łacińska jako całość wciąż znajduje się we wczesnym stadium demokracji.

Rok 2014 poświęcony miał być obchodom 100-lecia wybuchu I wojny światowej oraz 25 rocznicy demokratycznych przemian w Europie. Obchody te jednak straciły swoją atrakcyjność w konfrontacji z inspirowanymi przez Rosję wydarzeniami na Ukrainie. Przemoc użyta do tłumienia protestów na kijowskim Euromajdanie, aneksja Krymu oraz destabilizacja Wschodniej Ukrainy zszokowały świat. Jaskrawe pogwałcenie prawa międzynarodowego regulującego wykorzystanie siły przez Rosję spotkało się z niemal powszechnym potępieniem.

W roku 2014 w Europie rozpoczęła się nowa wojna, z którą nie potrafi poradzić sobie nie tylko Ukraina, ale i pozostałe kraje kontynentu. Liberalne demokracje okazują się nie tylko powolne w podejmowaniu decyzji, lecz również nie do końca wierzą w to, że wydarzenia odległe o tysiące kilometrów dotyczą ich samych, ich bezpieczeństwa i komfortu życia. Powoli podejmują działania ufając, że będą skuteczne i w miarę bezbolesne dla nich samych. Tyle tylko, że jak zauważa Ivan Krastev, „My dzisiaj nie mamy pojęcia, co oni gotowi są jeszcze zrobić, natomiast oni doskonale wiedzą, czego my nie jesteśmy gotowi zrobić”.

Siła Bezsilnych z rewizytą

PROGRAM

(wersja robocza, 16 września)

czwartek, 23 października

- 10:00 – 10:15 Powitania
- 10:15 – 11:00 **Wykład otwierający**
- 11:00 – 12:30 **Debata: CZASY NIEWINNOŚCI**
Wspominając Solidarność. Zmiany polityczne w Europie Środkowej w 1989 roku.
Wyzwania transformacji.
Eksperti:
Magda Vášáryová (Słowacja)
Jan Lityński (Polska)*
Andrei Pleșu (Rumunia)
László Rajk (Węgry)
Michael Žantovský (Czechy)*
Moderator: Krzysztof Bobiński
- 13:00 – 13:30 **Wykład specjalny**
- 13:30 – 15:00 **Debata: UTRACONE EKWILIBRUM**
Koniec post zimnowojennego świata. Anarchizacja stosunków wewnętrznych i międzynarodowych. Obywatele w pułapce mediów.
Eksperti:
Wolfgang Eichwede (Niemcy)
Mauricio Alarcón-Salvador (Ekwador)*
Karolina Wigura (Polska)
Taras Wozniak (Ukraina)
Moderator: Małgorzata Nocuń*
- 15:00 – 15:30 **Otwarcie wystawy fotografii dokumentalnej „Siła”**

WYDARZENIE SPECJALNE

16:30 – 18:30 **XI Gala Wręczenia Polskiej Nagrody Sérgio Vieira de Mello, Wysokiego Komisarza ONZ ds. Praw Człowieka w latach 2002–2003**

Z udziałem Kapituły Polskiej Nagrody Sérgio Vieira de Mello*: J.E. Jorge Geraldo Kadri, Ambasador Federacyjnej Republiki Brazylii w Polsce, J.E. Staffan Herrström, Ambasador Królestwa Szwecji w Polsce, Krystyna Żurek, Dyrektor Departamentu Narodów Zjednoczonych i Praw Człowieka MSZ, Anna-Carin Öst, Przedstawiciel Wysokiego Komisarza NZ ds. Uchodźców, Łukasz Kamiński, Prezes Instytutu Pamięci Narodowej, Irena Lipowicz, Rzecznik Praw Obywatelskich, Ellen Germain, Konsul Generalna Stanów Zjednoczonych w Krakowie, Wiesław Nowak, Prezes Zarządu ZUE S.A., Jan Pamuła, Prezes Zarządu Kraków Airport, Tomasz Sedyka, Smart Practical Logic sp. z o. o., Jacek Weremczuk, Dyrektor Regionalny PZU.

Tłumaczenie simultaniczne:
język polski, język angielski
Blogi:
polski: Marcel Wandas
angielski: Ziemowit Jóźwik
arabski: Kareem Amer

*czekamy na potwierdzenie

piątek, 24 października

SEMINARIUM EKSPERCKIE

Obrady okrągłego stołu: SIŁA

10:00 – 12:30 Ukraina – Europa: Imperatyw bezpieczeństwa.
Reżim transformacji i przymus dialogu.
Zmuszeni do użycia siły?

Wprowadzenia:

J.E. Andrij Deszczycia (Ukraina)
Charles F. Doran (USA)
Wojciech Przybylski (Polska)

Moderator: Michał Vašečka (Słowacja)

Eksperci:

Samuel Abraham (Słowacja)
Kareem Amer (Egipt/Norwegia)
Lawon Barszczeuski (Białoruś)*
Krzysztof Bobiński (Polska)
Riccardo Campa (Włochy/Polska)*
Danuta Glondys (Polska)

Wolfgang Eichwede (Niemcy)
Michel Kowalewicz (Francja/Polska)*
Jan Lityński (Polska)*
Helge Lunde (Norwegia)*
Małgorzata Nocuń (Polska)

Jan Piekło (Polska)
Andrei Pleșu (Rumunia)
László Rajk (Węgry)
Mauricio Alarcón Salvador (Ekwador)

Magda Vášáryová (Słowacja)
Karolina Wigura (Polska)
Taras Woźniak (Ukraina)
Michael Žantovský (Czechy)*

14:00 Wizyty studyjne ekspertów

Współpraca: Fundacja PAUCI